

Toiminta Influenssa A(H1N1)v -tartuntaa epäiltäessä

Influenssa A (H1N1)v -taudin vakavuus muistuttaa yhä enemmän tavallista kausi-influenssaa eikä valtaosa sairastuneista tarvitse lääke- tai sairaalahoitoa. Kausi-influenssasta poiketen influenssa A (H1N1) -infektioon sairastuneen kuitenkin normaalia suurempi osa väestöstä. Tällä hetkellä Peruspalvelukeskus Aavan toiminta-alueella (Artjärvi, Hartola, Iitti, Myskylä, Nastola, Orimattila, Pukkila ja Sysmä) on ollut vain yksittäisiä tartuntoja.

Arvioiden mukaan noin viidesosa väestöstä sairastuu influenssaan ja noin 25 - 50 prosenttia sairastuneista hakeutuu päivystysvastaanotolle epidemian aikana. Sairastuneista arviolta 1-2 %, tarvitsee sairaalanhoitoa. Tämän hetkisen arvion mukaan sairastuneiden määrä lisääntyy elosyyskuun vaihteessa. Epidemian huippu ajoittuu syys-lokakuuhun ja kestää 6 - 8 viikkoa.

Influenssan diagnoosi perustuu epidemian aikana tyypilliseen taudinkuvaan. Laboratorionäytteitä influenssan poissulkemiseksi ei enää oteta. Lääkehoitoa annetaan vain riskiryhmiin (ks. jäljempänä) kuuluville influenssapotilaille

Tartuntavaaraa voi vähentää

Hengitystieinfektiot kuten influenssa tarttuvat yskiessä ja aivastaessa, sekä hengitystie-eritteillä tahrautuneiden käsien välityksellä. Tartuntavaaraa voit kuitenkin vähentää yksinkertaisilla toimenpiteillä: Suojaa suusi ja nenäsi kertakäyttönenäliinalla kun yskit tai aivastat. Heitä käytetty nenäliina roskeeseen. Jos sinulla ei ole nenäliinaa, yski tai aivasta puserosi hihan yläosaan, älä käsiisi. Pese kädet vedellä ja saippualla tai käytä alkoholipitoisia käsien desinfiointiaineita, erityisesti yskittyäsi tai aivastettuasi. Vältä koskemasta silmiä, nenää tai suuta, ellei ole juuri pessyt käsiäsi

Milloin influenssaa tulisi epäillä ?

Influenssa A(H1N1)v -virus aiheuttaa samanlaisia oireita kuin muutkin influenssavirukset. Yleisimpiä oireita ovat kuume (38 °C tai yli, alle 3-vuotiailla yli 38,5 °C), kurkkukipu, yskä ja nuha. Muita mahdollisia oireita ovat jäsenten särky, päänsärky, vilunväristykset ja väsymys. Oksentelu ja ripuli eivät ole tavallisia influenssassa, mutta näitäkin oireita voi esiintyä. Lapsilla voi esiintyä myös vatsakipua.

Jos sairastut

Jos oireesi ovat lieviä etkä kuulu riskiryhmiin (ks. jäljempänä), lääkärin tekemää taudinmäärittäystä tai viruslääkehoitoa ei pääsääntöisesti tarvita, vaan taudin voi sairastaa kotona. Sairaana ollessa lepo ja riittävä nesteiden nauttiminen on tärkeää. Kuumetta ja särkyä voi lievittää apteekista ilman

reseptiä saatavilla lääkkeillä. Influenssa paranee useimmiten noin viikon kotilevolla. Vältä läheistä kontaktia muihin ja pysytkä kotona oireiden keston ajan.

Vaikeissa tai pitkittyneissä oireissa, muuta sairautta tai influenssan jälkitauteja epäiltäessä on kuitenkin syytä ottaa yhteyttä puhelimitse terveysasemalle hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioimiseksi.

Välittömään hoidon tarpeeseen viittaavat seuraavat oireet:

lapsilla:

- hengitysvaikeuksia
- iho on sinertävä tai harmaa
- lapsi ei juo tarpeeksi
- lapsi oksentaa voimakkaasti tai jatkuvasti
- lapsi ei herää tai reagoi mihinkään
- lapsi on niin ärtyisä, ettei hän halua olla sylissä
- influenssan kaltaiset oireet häviävät, mutta palaavat sitten kuumeen ja pahemman yskän kera

aikuisilla:

- hengitysvaikeuksia
- kipu tai paine rinnassa
- äkillinen huimaus tai sekavuus
- voimakas tai jatkuva oksentelu
- influenssan kaltaiset oireet häviävät, mutta palaavat sitten kuumeen ja pahemman yskän kera

Jos sairastut / lapsi sairastuu ja sinulla ilmenee jokin seuraavista influenssan yhteydessä esiintyvistä oireista, ota puhelimitse yhteys terveyskeskukseen ja hakeudu mahdollisimman pian hoitoon

Riskiryhmät

- raskaana olevat
- alle 3-vuotiaat lapset
- säännöllistä lääkitystä vaativa sydän- (ei lievä verenpainetauti) ja keuhkosairaus
- diabetes
- krooninen munuaisten tai maksan vajaatoiminta
- puolustuskykyä heikentävä sairaus tai hoito (syöpätaudit, veritaudit, HIV-infektio, elinsiirrot, solusalpaajahoidot, biologiset lääkkeet, suuriannoksinen kortisonilääkitys)
- krooninen neurologinen sairaus tai hermolihastauti
- sairaaloinen ylipaino, BMI yli 40
- terveydenhuollon henkilökunta

Jos epäilet influenssatartuntaa ja kuulut johonkin yllä olevista riskiryhmistä, ota puhelimitse yhteys lähimpään terveyskeskukseen, jotta saat tietää tarvitsetko / tarvitseeko lapsesi hoitoa influenssaan.

Terveysasemien hoidontarpeen arviointipuheluihin vastaavilla sairaanhoitajilla, sekä sairaanhoitajan vastaanotolla, työterveyshuollossa ja neuvoloissa on influenssaepidemian aikana oikeus puhelinsoiton perusteella influenssaa epäiltäessä kirjoittaa poissaolotodistus tai sairaan

lapsen hoitovapaatodistus. Suosittelemme myös, että työnantajat hyväksyisivät influenssaepäilyissä kahdeksan vuorokauden poissaolon työntekijän omaan ilmoitukseen perustuen. Influenssaan sairastuneiden työntekijöiden ei tarvitsisi tällöin erikseen ottaa yhteyttä terveydenhoitoon. Sairastuneet voisivat rauhassa sairastaa kotonaan, eivätkä tulisi vielä terveiden keskuuteen lisäämään tartunnan riskiä.

Peruspalvelukeskus Aavan alueella influenssapotilaat tutkitaan ja hoidetaan toistaiseksi terveysasemien päivystysten yhteydessä ja tarvittaessa vuodeosastoilla erillisissä tiloissa. Vastaanotolle hakeudutaan ajanvarauksen välityksellä.

Epidemian laajentuessa vastaanotot tullaan keskittämään erillisiin yksikköihin ja virka- ajan ulkopuolisen maakunnallisen pandemiavastaanoton järjestämisestä neuvotellaan parhaillaan. Samoin keskitetyn neuvontapuhelinnumeron käyttöönottoa valmistellaan. Toistaiseksi hoidontarpeen arviointi ja neuvonta hoidetaan terveysasemien normaaleista ajanvarausnumeroista.

Epidemiaan varautumisesta ja taudin etenemisestä tiedotetaan erikseen tilanteen muuttuessa.

Lisätietoa influenssa A/H1N1 infektion aiheuttamista toimenpiteistä saa

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen influenssasivuilta www.thl.fi/fi_FI/web/fi/ah1n1v
- Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystyhtymän sivuilta www.phsotey.fi

Luotu: 14.8.2009 Petteri Jyrkinen

Päivitetty: